

Toolbox

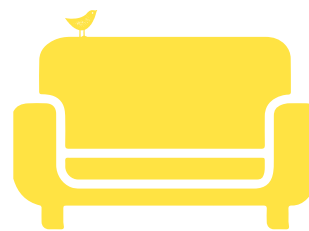
De Zetel

Een handleiding om (letterlijk) samen te zitten met je lokaal bestuur

F | for
maat

Toolbox 'De Zetel'

Met 'De Zetel' wil Formaat jeugdhuizen en andere open jeugdwerkinitiatieven samenbrengen met hun lokaal bestuur. Open jeugdwerk is bij uitstek een lokaal verhaal waar jongeren een eigen laagdrempelige plek hebben. Door de coronacrisis staat het open jeugdwerk onder druk en is de samenwerking met de lokale overheid (en de jeugd- en vrijetijdsdienst) cruciaal.

Om goed samen te kunnen werken, moet je vooral elkaar goed kennen. Nodig daarom je burgemeester, schepen en jeugdambtenaren uit in ... jullie zetel!

Ga samen met je vrijwilligers met hen in gesprek over jullie zorgen, uitdagingen en dromen en zoek hoe jullie elkaar kunnen versterken. We helpen jullie graag op weg met deze leidraad en bijbehorende tools om zo'n gespreksavond te organiseren.

De opstart

Om de boel op te starten, moet je ergens beginnen.

- Pitch het idee bij je bestuur en kernvrijwilligers.
- Leg de juiste contacten en plan, bel, spreek aan, ... Gebruik je netwerk.
- Zoek en prik wat mogelijke data.
- Stem af met je jeugddienst en schepen en prik een datum.

Data vinden is altijd een moeilijke opgave, zeker als je met meerdere partijen zoekt en al helemaal als daar een schepen mee gemoeid is. Daarom wat tips om je slaagkansen op een gedeeld moment te verhogen:

- Zoek vooraf enkele data met je vrijwilligerskern, zodat je een paar opties kan bieden.
- Reken vooral op avonden (schepenen hebben overdag een day job of drukke agenda) en zelfs best een weekavond.

— Voor de vorm

Uitnodigen pak je best ook verzorgd aan: de manier waarop je uitnodigt, zegt ook veel over wat je wil doen. Draag dus zorg voor je communicatie.

De avond voorbereiden

Eens diensthoofd en schepen hebben toegezegd om te komen, kan je de avond best al een beetje voorbereiden.

Hoewel het om een informeel gesprek gaat en je vooral elkaar wil leren kennen, leert ervaring ons dat een goede voorbereiding vooral zorgt voor goede eindresultaten. **Hoe meer jij het gesprek in handen neemt, hoe meer het zal gaan over wat jouw initiatief belangrijk vindt.**

Om het gesprek goed vorm te geven, zijn twee dingen belangrijk: de **inhoud** en de **methode**. Voor beide zaken hebben we enkele voorzetten uitgewerkt.

— De inhoud vormgeven

Het belangrijkste vraagstuk: **waar willen jullie het over hebben?**

Wil je focussen op je werking zoals die is, de plannen toelichten voor het komende jaar, problemen aankaarten, het over corona hebben of belangrijke issues van jullie vrijwilligers aankaarten? De mogelijkheden zijn eindeloos, maar je moet wel kiezen. Denk dus goed na over je doelstelling van de avond: *wat wil je bereiken en over wat heb je het dan best?*

Enkele voorzetten:

- De grote plannen van je initiatief voor het komende jaar: wat worden de grote mijlpalen/ evenementen en waarom zijn die zo belangrijk?
- Jullie dagelijkse werking: wat is typisch voor jullie werking? Kan je de jeugddienst/schepen hiervan laten proeven en dit laten ervaren?

Een heel concrete ingang: de gevolgen van corona op jullie werking. Je kan je laten inspireren door cijfers uit ons [onderzoek](#) om enkele algemene cijfers te tonen en te vertellen wat dit in de praktijk betekent voor je initiatief.

— De methode vormgeven

Soms stuurt de inhoud de manier waarop je in gesprek gaat, soms is het andersom. Vanuit Formaat doen we enkele voorzetten om je gesprek een beetje structuur te geven.

- **Vraaggestuurd groepsgesprek:** verzamel de belangrijkste vragen vanuit je vrijwilligers vooraf (en vat ze eventueel samen in thema's) en overloop de avond zelf de vragen in een groepsgesprek.
- **Verzamel vrijwilligersquotes:** vraag aan je vrijwilligers hoe zij de afgelopen twee jaren hebben ervaren:
 - Welke impact heeft de crisis (gehad) op jouw vrijwilligersengagement en jouw rol in de werking?
 - Welke impact was/is er op het activiteiten aanbod van de werking?
 - ...

Verzamel/schrijf de antwoorden op aparte kaartjes. Aan de hand van de quotes van je vrijwilligers kan je verschillende situaties en uitdagingen aanbrengen en bespreekbaar maken.

- **Oplossingsgericht brainstormen:** met de uitdagingen uit ons onderzoek kunnen jullie aan de slag gaan en gezamenlijk oplossingen bedenken. Enkele voorbeelden:
 - Hoe kan het lokale bestuur beter erkennen en waarderen wat er in het jeugdhuis/open jeugdwerk gebeurt?
 - Hoe kunnen we als open jeugdwerkinitiatief beter zichtbaar zijn bij het college van burgemeester en schepenen en diensten van de gemeente of stad?
 - Hoe kunnen we als open jeugdwerkinitiatief en gemeente écht als partners samenwerken?
 - Hoe kan open jeugdwerk meer gewaardeerd en betrokken worden bij lokaal beleid?
 - ...

Je kan hiervoor onze [uitdagingenkaarten](#) gebruiken.

- **Infographics samen concreet maken:** vanuit ons onderzoek hebben we allerlei grafieken en cijfers verzameld die zicht geven op de grootste uitdagingen voor het open jeugdwerk tijdens en na de coronacrisis. Je kan deze infographics gebruiken om samen met je schepen en jeugddienstmedewerker concreet actie te ondernemen.

Je kan hiervoor de [infographickaarten](#) gebruiken.

Combineer gerust methodes. Je kan bijvoorbeeld quotes op volgorde leggen van ‘van toepassing bij ons’ naar ‘helemaal niet van toepassing’ en alles ertussenin.

Jullie zijn creatief genoeg om nog betere methodieken te verzinnen!

Je stelt best ook een moderator aan om het gesprek wat in goede banen te leiden de avond zelf, zodat jullie zeker niets vergeten te bespreken en zodat iedereen eens kan spreken. Als je daar graag een neutrale partij voor inschakelt, kan je altijd contact opnemen met je [ondersteuner bij Formaat](#).

— Als je wil inlezen

Voor de echte planners: je kan je altijd wat inlezen in de gemeente door het [Gemeentelijk Meerjarenplan \(MJP\)](#) op te zoeken, of wat cijfers over je gemeente te verzamelen.

Het MJP bevat een strategische nota met alle doelen die het gemeentebestuur voor zichzelf heeft gesteld en de financiële middelen die daarvoor worden vrijgemaakt.

Een gemeentebestuur is wettelijk verplicht om al die informatie beschikbaar te stellen. Als Google je niet verder kan helpen en de gemeentelijke website is een doolhof, kan je altijd vragen aan je jeugddienstmedewerker om een handje te helpen.

Via <https://www.jegemeentetelt.be/> kan je de kerncijfers van jouw gemeentelijke begroting terugvinden. Met wat doorklikken, vind je heel snel concrete cijfers.

De avond zelf

Eens al dat werk achter de rug is, moet je enkel maar uitvoeren. Makkie, toch?

Nog een paar handige tips van Formaat:

— De sfeer

Hou het gezellig en informeel. Dat zit in de kleine dingen:

- Zet je in de zetel, aan de toog, rond de (ronde) tafel, ... in een informele setting. Liefst niet lijnrecht tegenover elkaar, maar wat door elkaar.
- Doe wat sfeerverlichting aan, maak het gezellig zoals je dat normaal ook op een instuifmoment zou doen.
- Steek af en toe ook iets luchtigs in het gesprek: vraag bijvoorbeeld eens naar het jeugdwerkverleden van je schepen of een fijne herinnering die hij/zij heeft aan je werking.

— Een gesprek wordt geleid

De moderator leidt het gesprek in goede banen en zorgt voor een goed evenwicht in de groep.

Enkele tips:

- **Bereid je voor**

Zorg dat je de vooraf gekozen methodiek goed kent en weet waar je naartoe wilt. Maak op voorhand ook een timetable zodat je zeker alle onderwerpen kunt aansnijden in de daarvoor voorziene tijd.

- **Benoem je rol**

Benoem je rol als moderator duidelijk voor het gesprek. Zo kijken deelnemers niet op als je ingrijpt.

- **Verwelkom iedereen**

Doe voor je het gesprek begint een kort rondje ter kennismaking: wie ben je en wat is je engagement in de werking? Of voor ambtenaren/schepenen: wat houdt je functie in? Als je met niet veel aanwezigen bent, kan je daar altijd nog een vraagje aan toevoegen.

- **Heb aandacht voor iedereen**

Doe je best om iedereen bij het gesprek te betrekken. Let ook op de lichaamstaal zodat je het opmerkt als een vrijwilliger zich bijvoorbeeld niet gehoord of begrepen voelt.

- **Werk toe naar acties en afspraken**

Een fijne babbel is goed, maar het is nog beter als daar échte afspraken uit voortkomen. Probeer als moderator mogelijke oplossingen en toekomstplannen zo concreet mogelijk te krijgen. Wat gaat de gemeente doen? Wat kan de werking doen? Hoe ga je elkaar versterken?

Heb je graag ondersteuning voor deze rol van Formaat? Vraag dan gerust ondersteuning aan jouw ondersteuner bij Formaat. Je kan ook altijd vragen om deze rol in het gesprek op te nemen. Alle ondersteuners zijn [hier](#) terug te vinden.

— Goed afronden

Eindig met een concrete actie die jullie samen gaan ondernemen. Zo blijft het gesprek niet in het ijle hangen en heb je echt een mooie afsluiter.

Zo'n actie hoeft niet groot te zijn, alle beetjes helpen. Bijvoorbeeld: twee keer per jaar samenzitten, jaarlijks een bezoek aan een activiteit, de jeugdraad brieven ...

— Een verslag?

Een verslag van de avond is handig en kan helpen om nadien ook goed op te volgen wat er tijdens de avond besproken werd. Anderzijds: iemand die continu zit te tokkelen tijdens zo'n gezellig gesprek, is ook maar een domper op de sfeer.

Beperk je verslag dus best gewoon tot de gezamenlijke conclusies.

Meer moet dat (eigenlijk) niet zijn.

— Niet te vergeten

Maak wat leuke foto's van de avond en verzamel de belangrijkste quotes die het gesprek typeren. Zo kan je ook op de sociale media dit moment een plek geven.

Achteraf

De samenkomst eindigt niet de avond zelf, maar krijg best nog een vervolg.

— De show

Met de conclusies, belangrijkste quotes en fijne sfeerbeelden van de avond kan je uitpakken op sociale media. Vergeet zeker je jeugddienst en schepen niet te taggen, dat vinden ze vaak leuk.

Sprekend op story of ook als post op de feed zijn foto's waar je een quote over plakt. Voor de niet getrainde ontwerpers onder ons, raden we de gratis online tool [Canva](#) aan. Deze tool is handig en gebruiksvriendelijk voor iedereen.

Om zeker de goede vrede te bewaren, informeer je best even vooraf de schepen dat je een foto met quote op de socials gaat verspreiden. Zo komen ze niet voor verrassingen te staan.

— De opvolging

Als je de avond goed hebt kunnen afronden met gedeelde conclusies en eventuele acties, dan rest je enkel nog de opvolging. Plan best meteen de afspraken in, samen met de jeugddienst (en eventueel schepen). Zo veranker je wat er besproken werd.